

SPRAWOZDANIE

z realizacji

**Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w
Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata
2016 - 2018**

Za rok 2018

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty Uchwałą Nr XVIII/104/2016 Rady Miejskiej w Lipnie z dnia 3 lutego 2016 roku. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc, zwiększenie dostępności i skuteczności programów profilaktycznych, profesjonalnej edukacji osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą, prowadzenie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy, dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem, propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz motywowanie społeczności lokalnych, mass mediów, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

Adresatami Gminnego Programu są:

1. Ofiary i sprawcy przemocy.
2. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci.
3. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy.
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy Sądu, policjanci, wychowawcy, terapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia, duchowni).
5. Mieszkańcy Gminy Miasta Lipno.

Realizatorami Gminnego Programu są:

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola);
- Komenda Powiatowa Policji w Lipnie;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lipnie;
- Służba zdrowia;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Lipnie;

Realizowane cele w ramach programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zakłada osiągnięcie następujących celów:

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci.
2. Wsparcie oraz udzielenie profesjonalnej pomocy (prawnej, doradczej, socjalnej oraz terapeutycznej) rodzinom i dzieciom będącym ofiarami przemocy oraz ich sprawcom.
3. Dostarczenie społeczeństwu wiedzy o zjawisku przemocy.
4. Poprawa skuteczności działań osób uprawnionych i zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy.

Realizowane zadania

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.), Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zadaniem Zespołu jest prowadzenie zintegrowanych działań oraz koordynowanie działań podmiotów o których mowa w art. 9a ust.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.), tj. Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, służby zdrowia, oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zespół Interdyscyplinarny wypracował spójne procedury postępowania podczas interwencji wobec ofiar i sprawcy przemocy w rodzinie, które realizowane były na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz formularzy „Niebieska Karta”. W 2018 roku przekazano 42 Niebieskie Karty do Zespołu Interdyscyplinarnego założone przez przedstawicieli policji, natomiast 1 Niebieska Karta została założona przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie. W ramach prowadzonych działań odbyło się 44 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 239 spotkań grup roboczych.

W ramach realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Ofiarom Przemocy pracownicy socjalni MOPS w Lipnie udzielili następujących informacji:

- informowano, że w MKRPA w Lipnie prowadzi Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;

- informowano, że PCPR w Lipnie opracował Program Przeciwdziałania Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, zgodnie z którym można się ubiegać o pomoc w formie terapeutycznych sesji indywidualnych i grupowych;

- informowano, że raz w tygodniu w budynku Urzędu Miejskiego dla mieszkańców miasta udziela porad prawnych prawnik;

- informowano o działalności MKRPA i terminach przyjęć specjalistów udzielających pomocy osobom uzależnionym bądź współuzależnionym;
- informowano o działalności Grupy AA Camel Lipno, spotykającej się w każdą sobotę o godz.16.00.w parafii WNMP w Lipnie;
- informowano o działalności na terenie powiatu lipnowskiego Ośrodka Terapii Uzależnień „Cedr” w Mokowo 37 gm. Dobrzyń nad Wisłą;
- informowano, że w siedzibie Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipnie przy Pl. 11 Listopada 9 prawnicy udzielają nieodpłatnej pomocy prawnej dla następujących grup docelowych: młodzież do 26 roku życia, osoby fizyczne, którym w okresie roku poprzedzającego zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i wobec których w tym okresie nie wydano decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia, osoby, które ukończyły 65 lat, osoby posiadające ważną Kartę Dużej Rodziny, kombatancki, osoby będące ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, weterani, zagrożeni lub poszkodowani katastrofą naturalną, klęską żywiołową lub awarią techniczną.

W ramach realizacji programu współpracowano z instytucjami pomocowymi, działającymi na terenie miasta w celu pomocy rodzinom doznającym przemocy. Współpraca odbywała się poprzez : systematyczne monitorowanie rodzin (przy współpracy z kuratorami i pedagogami szkolnymi), motywowanie osób nadużywających alkoholu do leczenia (w ramach współpracy ze służbą zdrowia, członkami MKRPA i dzielnicowymi). Ponadto w ramach realizacji programu udostępniano materiały o charakterze informacyjnym i edukacyjnym – w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej.

W ramach realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie MKRPA w Lipnie prowadziła działania poprzez:

- Funkcjonowanie punktu specjalistycznej pomocy terapeutycznej (odbyło się 249 indywidualnych sesji, założono 75 kart pacjenta, w grupie terapeutycznej uczestniczyło 7 osób); funkcjonowanie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem uzależnienia od środków odurzających – 64 osoby; grupę wsparcia dla osób uzależnionych (odbyło się 51 spotkań, łącznie pomocą objęto 684 osoby); grupę wsparcia dla osób współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (odbyło się 51 spotkań, łącznie pomocą objęto 445 osób); punkt konsultacyjny dla osób doznających przemocy domowej (udzielono 47 porad, w czwartki od godz.12.00. do 14.00.); zespoły interwencyjno- motywujące (łącznie przyjęto 71 osób, przeprowadzono 128 rozmów); punkt pomocy psychologicznej czynny raz w tygodniu.

W ramach realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie placówki oświatowe z terenu Lipnie prowadziły działania poprzez:

- Spektakle profilaktyczne wystawiane przez Teatr Kurtyna z Krakowa; zajęcia warsztatowe dla uczniów klas VII i VIII z terapeutą do spraw uzależnień i przemocy;

zajęcia i konkursy z wykorzystaniem materiałów edukacyjno – profilaktycznych w ramach ogólnopolskiej kampanii „ Zachowaj Trzeźwy Umysł ”; zajęcia z uczniami dotyczące przeciwdziałania przemocy w szkole i w domu; propagowanie zdrowego stylu życia (spotkanie z pielęgniarką, pracownikiem SANEPID- u, dietetykiem); spotkanie z policjantem dotyczące uzależnień i przemocy, „Wybieramy aktywny wypoczynek....” konkursy, olimpiady, wycieczki; **(Szkoła Podstawowa nr 2 w Lipnie);**

- Udział uczniów klas I-VIII w przedstawieniach profilaktycznych teatru „ Kurtyna” z Krakowa, dotyczących przemocy, bezpieczeństwa w sieci i uzależnień; spotkanie uczniów klas ósmych z terapeutą poświęcone profilaktyce HIV i AIDS; spotkania uczniów klas VI – VII z terapeutą w ramach ogólnopolskiej kampanii „Dopalaczom powiedz stop”; zajęcia prowadzone przez pedagoga w oparciu o materiały kampanii „ Zachowaj trzeźwy Umysł”; warsztaty psychologiczno - wychowawcze dla uczniów klas IV i V przeprowadzone przez pedagoga z poradni i pedagoga szkolnego; diagnoza stanu bezpieczeństwa i samopoczucia w szkole – przeprowadzenie ankiety wśród uczniów klas IV „ Czy moja szkoła jest bezpieczna ? ; zapoznanie uczniów klas IV z prawami dziecka i przeprowadzenie konkursu „ Znam prawa dziecka” - przygotowanie apelu z okazji Dnia Praw Człowieka; objęcie dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem i przemocą oraz niewydolnych wychowawczo opieką świetlicy środowiskowej; utrzymywanie stałego kontaktu z kuratorami sprawującymi nadzór nad uczniami i ich rodzinami; wdrażanie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych; współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w sprawach wychowania i bezpieczeństwa; indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami dotyczące zapobiegania agresji i przemocy rówieśniczej oraz domowej; pogadanki na godzinach dyspozycyjnych dotyczące agresji i zachowań ryzykownych w naszym otoczeniu oraz sposobów zapobiegania im. **(Szkoła Podstawowa nr 3 w Lipnie);**
- Systematyczna obserwacja i kontrola zachowań uczniów sprawiających problemy wychowawcze; monitoring realizacji obowiązku szkolnego, uświadamianie rodziców uczniów z zaburzeniami zachowania o potrzebie diagnozy psychologiczno – pedagogicznej i innej specjalistycznej; utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami uczniów sprawiających problemy wychowawcze; rozpoznawanie warunków życia uczniów (rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami – wywiady i wizyty w domach); zapewnienie szczególnej opieki wychowawczej, pomocy dydaktycznej i materialnej uczniom z rodzin zagrożonych demoralizacją i niewydolnych wychowawczo; współpraca z policją, kuratorami sądowymi, asystentem rodzinnym, pracownikami socjalnymi; oddziaływanie na rodziców zaniedbujących obowiązki rodzicielskie poprzez rozmowy profilaktyczno - ostrzegawcze, a w drastycznych przypadkach kierowanie do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinnych i Nieletnich; udział uczniów w apelach i inscenizacjach w szkole dotyczących profilaktyki agresji i przemocy; współpraca z teatrem Kurtyna z Krakowa - udział uczniów klas I w spektaklach profilaktycznych; opracowanie lub zaktualizowanie regulaminów klasowych dotyczących przeciwdziałania przemocy i agresji; zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zagrożonych przemocą, w tym zajęć świetlicy środowiskowej; zorganizowanie zajęć edukacyjnych dla uczniów w zakresie profilaktyki, w tym poświęcone agresji i przemocy; spotkania z psychologiem, terapeutami uzależnień dla rodziców i uczniów; udział rady pedagogicznej i rodziców w spotkaniach z zaproszonymi specjalistami podejmującymi tematykę zagrożeń agresją i przemocą oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym. **(Szkoła Podstawowa nr 5 w Lipnie);**

- Zajęcia, prelekcje, konsultacje psychoedukacyjne zwiększające kompetencje wychowawcze, komunikacyjne oraz pogłębiające umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy dla uczniów i ich rodziców; mediacje szkolne i rodzinne; współpraca z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny i młodzieży, tj. Sąd Rodzinny, Policja, MKRPA MOPS, GOPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, inni specjaliści; monitorowanie przez szkołę uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, sprawiających kłopoty wychowawcze, z problemami zdrowotnymi oraz ich rodzin; podejmowanie działań zaradczych np. opieka pedagoga, psychologa szkolnego, wywiady domowe, zawieranie kontraktów, prowadzenia zajęć rozwijających kompetencje społeczno – emocjonalne; kierowanie pism do MKRPA , do Sądu o wgląd w sytuację rodzinną dziecka; kierowanie do specjalistów w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipnie, psychiatrów, opieka pielęgniarki szkolnej, prowadzenie gazetki ściennej zawierającej ogólnopolskie telefony zaufania, m.in. pomoc ofiarom przemocy w rodzinie; opieka wychowawcy klasy, pedagoga, psychologa szkolnego i specjalistów z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipnie, terapeutów uzależnień z ramienia MKRPA – pomocą psychiatryczną wobec rodzin wobec których są procedury „Niebieskiej karty”(**Publiczne Gimnazjum nr 1 w Lipnie**);
- Warsztaty z psychologiem Poradnia P-P ; udział w akcjach charytatywnych, w celu uwrażliwiania uczniów na drugiego człowieka i wyzwalań w nich pozytywnych wartości (WOŚP, akcja krwiodawstwa, zbiórka na rzecz chorej dziewczynki Ani, szlachetna paczka, wsparcie schroniska dla zwierząt, zaangażowanie uczniów na rzecz Fundacji Św. Mikołaja, celem wsparcia zdolnej młodzieży ze szkoły, pochodzącej z niezamożnych rodzin); spotkanie z terapeutą uzależnień p.L. Dyblikiem – rozmowa na temat agresji pod wpływem środków psychoaktywnych; całoroczne zaangażowanie uczniów w szkolnym teatrze Bene Nati; zajęcia integracyjne oraz rajd integracyjny, mające na celu adaptację uczniów klas pierwszych a także wzmacnianie pozytywnych relacji; cyberpułapki, czyli więzienie bez krat, „Najtrudniej uwierzyć w siebie” - spotkanie z artystą, muzykiem, terapeutą ds. uzależnień P. Sławomirem Pyrko; konferencja Sanepidu „Zaburzenia odżywiania, jako uzależnienia behawioralne” anoreksja i bulimia, czyli przeciwdziałanie autoagresji i „Śmiech a wartość zdrowia”; udział w warsztatach mediacyjnych – Sąd Rejonowy w Lipnie; „ Nie jesteśmy anonimowi – przemoc w sieci” - zajęcia z Panią Policjant w szkole dla klas I, II, III; „ Hazard? Nie dziękuję. Spotkanie z Wojciechem Baranowskim – Bydgoska Izba Celna, klasy I, II, III. (**Liceum Ogólnokształcące w Lipnie**);
- Spotkania policjantów z uczniami; zajęcia z wychowawcami w ramach godzin wychowawczych na temat przemocy; bieżąca analiza zachowań uczniów podczas pobytu na terenie szkoły; spotkanie z przedstawicielem Państwowej Straży Pożarnej na temat bezpiecznych zachowań (próbny alarm ewakuacyjny); przeprowadzenie akcji informacyjnej na temat praw i obowiązków ucznia (gazetka informacyjna, rozprawianie ulotek opracowanych w oparciu o Statut Szkoły oraz konwencję praw dziecka; zajęcia z pedagogiem i psychologiem – emisje filmów dotyczące problematyki przemocy. (**Zespół Szkół Technicznych w Lipnie**);

W ramach realizacji zadań wynikających z Gminnego programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie placówki służby zdrowia z terenu Lipnie prowadziły działania poprzez:

- Funkcjonowanie Poradni Psychologicznej i Poradni Uzależnień działających przy Poradni Zdrowia Psychicznego;

W ramach realizacji zadań wynikających z Gminnego programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Komenda Powiatowa Policji na terenie Lipna prowadziła działania poprzez:

- Realizowanie różnorodnych czynności w zakresie przeciwdziałania przemocy; podejmowano 193 razy czynności w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie; z danych policyjnych wynika, że 168 kobiet, 25 mężczyzn i 10 małoletnich było ofiarami przemocy domowej; Sprawcami najczęściej byli mężczyźni 179 i 13 kobiet oraz 1 nieletni, 127 sprawców przemocy domowej było pod działaniem alkoholu; organizowanie spotkań i pogadań z udziałem uczniów na terenie powiatu lipnowskiego, na temat cyberprzemocy (174 spotkania z młodzieżą i 113 spotkań z pedagogami); organizowanie cyklicznych szkoleń celem podniesienie kompetencji funkcjonariuszy podejmujących czynności z udziałem ofiar i sprawców przemocy; uczestniczenie w szkoleniach z udziałem podmiotów pozapolicyjnych.

W ramach realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej na terenie Lipna prowadził działania poprzez:

- Działania indywidualne związane z prowadzeniem dozorów w związku ze skazaniem za przestępstwo znęcania się na rodziną; kuratorzy rodzinni prowadzą profilaktyczne rozmowy z nieletnimi dotyczące zachowań agresywnych na terenie szkoły lub w środowisku.

Wnioski na dalsze lata realizacji Gminnego Programu:

1. Kontynuacja i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami.
2. Szerzenie świadomości społecznej, a głównie psychoedukacja rodziców/opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy.
3. Rozwój współpracy o charakterze ponad gminnym.
4. Wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy m. in. poprzez wykorzystanie pracy socjalnej w pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.
5. Zwiększenie zaangażowania placówek oświatowych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.